

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

5. mai 2015*

Tühistamishagi — Tõhustatud koostöö rakendamine — Ühtne patent — Määrus (EL) nr 1260/2012 —
Tõlkimist korraldavad sätted — Diskrimineerimiskeelu põhimõte — ELTL artikkel 291 —
Pädevuse delegeerimine Euroopa Liidu välistele organitele — ELTL artikli 118 teine lõik —
Õiguslik alus — Liidu õiguse autonoomia põhimõte

Kohtuasjas C-147/13,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel 22. märtsil 2013 esitatud tühistamishagi,

Hispaania Kuningriik, esindajad: E. Chamizo Llatas ja S. Centeno Huerta,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta ja L. Grønfeldt,

kostja,

keda toetavad:

Belgia Kuningriik, esindajad: C. Pochet, J.-C. Halleux ja T. Materne,

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek ja J. Vlácil,

Taani Kuningriik, esindajad: C. Thorning ja M. Wolff,

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: T. Henze, M. Möller ja J. Kemper,

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues, F.-X. Bréchet, D. Colas ja N. Rouam,

Luksemburgi Suurhertsogiriik

Ungari, esindajad: M. Fehér ja K. Szíjjártó,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M. Bulterman ja J. Langer,

Rootsi Kuningriik, esindajad: A. Falk ja C. Meyer-Seitz,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindaja: M. Holt, keda abistasid J. Stratford, QC, ja barrister T. Mitcheson,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

Euroopa Parlament, esindajad: M. Gómez-Leal, U. Rösslein ja M. Dean,

Euroopa Komisjon, esindajad: I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders ja F. Bulst,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (ettekandja), A. Ó Caoimh, C. Vajda ja S. Rodin, kohtunikud A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja J. L. da Cruz Vilaça,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 1. juuli 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 18. novembri 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Hispaania Kuningriik palub oma hakis tühistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1260/2012 tõhustatud koostöö rakendamise kohta ühtse patendikaitse loomise valdkonnas seoses kohaldatava tõlkekorraldusega (ELT L 361, lk 89; edaspidi „vaidlustatud määrus”).
- 2 Nimetatud määruse võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu tulenevalt nõukogu 10. märtsi 2011. aasta otsusest 2011/167/EL, millega antakse luba tõhustatud koostööks ühtse patendikaitse loomise valdkonnas (ELT L 76, lk 53; edaspidi „tõhustatud koostöö otsus”).

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

Euroopa patentide väljaandmise konventsioon

- 3 Münchenis 5. oktoobril 1973 alla kirjutatud ja 7. oktoobril 1977 jõustunud Euroopa patentide väljaandmise konventsiooni (edaspidi „Euroopa patendikonventsioon”) käesolevas kohtuasjas kohaldatava redaktsiooni artiklis 14 „Euroopa Patendiameti töökeeled ning Euroopa patenditaotluste ja muude dokumentide keeled” on ette nähtud:

„(1) Euroopa Patendiameti ametlikud töökeeled on inglise, prantsuse ja saksa keel.

(2) Euroopa patenditaotlus esitatakse ühes töökeeltest või kui see esitatakse mõnes muus keeles, tõlgitakse see ühte töökeelde vastavalt rakendusmäärusele. Selle tõlke võib viia vastavusse taotluse esialgse tekstiga kogu Euroopa Patendiametis toimuva menetluse kestel. Kui nõutud tõlget ei esitata õigeks ajaks, loetakse taotlus tagasivõetuks.

(3) Euroopa Patendiameti töökeelt, milles Euroopa patenditaotlus on esitatud või millesse see on tõlgitud, kasutatakse menetluskeelena kogu Euroopa Patendiameti menetluses, kui rakendusmääruses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Füüsilised ja juriidilised isikud, kelle elu- või asukoht on sellise osalisriigi territooriumil, kus ametlikuks keeleks ei ole inglise, prantsuse ega saksa keel, ning nimetatud riigi kodanikud, kelle elukoht on välismaal, võivad esitada dokumendid, mis tuleb esitada teatava tähtaja jooksul, nimetatud riigi keeles. Siiski peavad nad vastavalt rakendusmäärusele esitama tõlke ühes Euroopa Patendiameti ametlikus töökeeles. Kui mõni dokument, mis ei kuulu Euroopa patenditaotluse dokumentide hulka, ei ole esitatud ette nähtud keeles või kui nõutavat tõlget ei ole esitatud õigeks ajaks, loetakse dokument esitamata jäänuks.

(5) Euroopa patenditaotlused avaldatakse menetluskeeles.

(6) Euroopa patendikirjeldused avaldatakse menetluskeeles ning need sisaldavad patendinõudluse tõlget ülejäänud kahte Euroopa Patendiameti töökeelde.

[...]

(8) Kanded Euroopa patendiregistrisse tehakse Euroopa Patendiameti kolmes ametlikus töökeeles. Kahtluste korral loetakse autentseks menetluskeeles tehtud kanne.”

4 Euroopa patendikonventsiooni artiklis 142 „Ühispatent” on ette nähtud:

„(1) Iga osalisriikide grupp, kes on sätestanud erikokkuleppega, et nende riikide suhtes väljaantud Euroopa patendil on nende territooriumil ühtne toime, võib ette näha, et nende riikide suhtes võib Euroopa patendi välja anda ainult ühispatendina.

(2) Käesoleva osa sätteid kohaldatakse, kui mõni osalisriikide grupp on kasutanud lõikes 1 antud õigusi.”

5 Euroopa patendikonventsiooni artiklis 143 „Euroopa Patendiameti eriallüksused” on ette nähtud:

„(1) Osalisriikide grupp võib anda Euroopa Patendiametile lisaülesandeid.

(2) Euroopa Patendiametis võib luua grupi moodustanud osalisriikide jaoks eriallüksusi, kes täidavad lisaülesandeid. Selliseid eriallüksusi juhivad Euroopa Patendiameti president; artikli 10 lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.”

6 Euroopa patendikonventsiooni artiklis 145 „Haldusnõukogu erikomisjon” on ette nähtud:

„(1)

Artikli 143 lõikes 2 nimetatud eriallüksuste tegevuse jälgimiseks võib osalisriikide grupp kokku kutsuda haldusnõukogu erikomisjoni; Euroopa Patendiamet annab erikomisjoni käsutusse personali, ruumid ja inventari, mida on vaja tema ülesannete täitmiseks. Euroopa Patendiameti president vastutab eriallüksuste tegevuse eest haldusnõukogu erikomisjoni ees.

(2) Haldusnõukogu erikomisjoni koosseisu, pädevuse ja funktsioonid määrab osalisriikide grupp.”

Ühtse patendikohtu leping

- 7 Ühtset patendikohut käsitleva lepingu (ELT C 175, lk 1; edaspidi „ühtse patendikohtu leping”), mis allkirjastati 19. veebruaril 2013 Brüsselis, artikli 32 lõike 1 punktis i on ette nähtud:

„Kohtu ainupädevusse kuuluvad:

[...]

- i) hagid seoses Euroopa Patendiameti otsustega, mis on tehtud määruse (EL) nr 1257/2012 [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2012. aasta määrus tõhustatud koostöö rakendamise kohta ühtse patendikaitse loomise valdkonnas (ELT L 361, lk 19)] artiklis 9 osutatud ülesannete täitmisel.”
- 8 Ühtse patendikohtu lepingu artikli 89 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolev leping jõustub 1. jaanuaril 2014 või neljanda kuu esimesel päeval pärast kolmeteistkümnenda ratifitseerimis- või ühinemiskirja hoiuleandmist vastavalt artiklile 84, sealhulgas nende kolme liikmesriigi poolt, kus lepingu allkirjastamisele eelneva aasta jooksul oli jõus kõige rohkem Euroopa patente, või neljanda kuu esimesel päeval pärast seda, kui on jõustunud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta] määruse (EL) nr 1215/2012 [kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, lk 1)] muudatused, mis käsitlevad selle seotust käesoleva lepinguga, olenevalt sellest, milline neist kuupäevadest on hilisem.”

Liidu õigus

Määrus nr 1257/2012

- 9 Määruse nr 1257/2012 põhjendused 9, 24 ja 25 on sõnastatud järgmiselt:

„(9) Ühtse toimega Euroopa patent peaks andma selle omanikule õiguse takistada kolmandat isikut panemast toime tegusid, mille vastu patent annab kaitse. See tuleks tagada ühtse patendikohtu asutamisega. Käesoleva määruse või [vaidlustatud määrusega] hõlmamata küsimuste suhtes tuleks kohaldada Euroopa patendikonventsiooni, [ühtse patendikohtu] lepingut, sealhulgas selle sätteid õiguse ulatuse ja piirangute kohta, ning siseriiklikku õigust, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse norme.

[...]

(24) Ühtse toimega Euroopa patentide jaoks tuleks kehtestada kohtualluvusreeglid ja seda peaks reguleerima õigusaktiga, millega luuakse Euroopa patentide ja ühtse toimega Euroopa patentide jaoks ühtne patendivaidluste lahendamise süsteem.

(25) Et tagada ühtse toimega Euroopa patendi tõrgeteta toimimine, kohtupraktika järjepidevus ja sellest tingitud õiguskindlus ning kulutasuvus patendiomanikele, on otsustavalt tähtis luua ühtne Euroopa patendikohus ühtse toimega Euroopa patendiga seotud kohtuasjade arutamiseks. Seepärast on väga oluline, et osalevad liikmesriigid ratifitseeriks ühtse patendikohtu lepingu kooskõlas siseriiklike põhiseaduslike ja parlamentaarsete menetlustega ning võtaksid vajalikud meetmed, et kohus saaks võimalikult kiiresti tööle hakata.”

10 Määruse nr 1257/2012 artiklis 1 on sätestatud:

„1. Käesoleva määrusega rakendatakse tõhustatud koostööd ühtse patendikaitse loomise valdkonnas, milleks on luba antud [tõhustatud koostöö] otsusega.

2. Käesolev määrus kujutab endast erikokkulepet [Euroopa patendikonventsiooni] artikli 142 tähenduses.”

11 Nimetatud määruse artikli 2 punktis e on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

e) „ühtse patendikaitse register” – Euroopa patendiregistri osaks olev register, milles registreeritakse ühtse toimega Euroopa patendi ühtne toime ja selle piiramine, litsentsimine, üleandmine, tühistamine või kehtivuse lõppemine”.

12 Sama määruse artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud:

„Kõigis osalevates liikmesriikides samade nõuete alusel antaval Euroopa patendil on osalevates liikmesriikides ühtne toime, kui selle ühtne toime on registreeritud ühtse patendikaitse registris.”

13 Määruse nr 1257/2012 artiklis 9 „Haldusülesanded Euroopa Patendiorganisatsiooni raames” on sätestatud:

„1. Osalevad liikmesriigid annavad Euroopa patendikonventsiooni artikli 143 tähenduses Euroopa Patendiametile järgmised ülesanded, mida täidetakse vastavalt Euroopa Patendiameti sise-eeskirjadele:

- a) Euroopa patendi omanike ühtse toime taotluste haldamine;
- b) ühtse patendikaitse registri sisseviimine Euroopa patendiregistrisse ja ühtse patendikaitse registri haldamine;
- c) artiklis 8 osutatud litsentsimisavalduste vastuvõtmine ja registreerimine, nende tühistamine ning ühtse toimega Euroopa patendi omaniku võetud litsentsimiskohustused rahvusvahelistes standardiasutustes;
- d) [vaidlustatud määruse] artiklis 6 osutatud tõlgete avaldamine kõnealuses artiklis osutatud üleminekuperioodil;
- e) ühtse toimega Euroopa patentide pikendamislõivude kogumine ja haldamine sellele aastale järgnevatel aastatel, kui Euroopa Patendibülletäänis avaldatakse väljaandmise teade; lisatasude kogumine ja haldamine pikendamislõivude hilinevad maksete korral, kui selline hilinevad makse tehakse kuue kuu jooksul pärast maksetähtaega, samuti kogutud pikendamislõivudest osa jagamine osalevate liikmesriikide vahel;
- f) Euroopa patendi taotlejate [vaidlustatud määruse] artiklis 5 osutatud tõlkekulude hüvitamissüsteemi haldamine;
- g) selle tagamine, et Euroopa patendi omanik esitab ühtse toime taotlused Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikes 3 määratletud menetluskeeles mitte hiljem kui üks kuu pärast patendi väljaandmise teate avaldamist Euroopa Patendibülletäänis; ning

h) selle tagamine, et ühtse toime taotluse esitamise järel kantakse ühtne toime ühtse patendikaitse registrisse ja et [vaidlustatud määruse] artiklis 6 sätestatud üleminekuperioodi jooksul lisatakse sellele kõnealuses artiklis osutatud tõlked ning et Euroopa Patendiametile teatatakse ühtse toimega Euroopa patendi võimalikest piirangutest, litsentsidest, üleandmistest ja tagasivõtmistest.

2. Osalevad liikmesriigid tagavad Euroopa patendikonventsiooniga võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmisel käesoleva määruse järgimise ning teevad sel eesmärgil koostööd. Euroopa patendikonventsiooni osalisriikidena tagavad osalevad liikmesriigid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ülesannetega seotud toimingute juhtimise ja järelevalve ning tagavad pikendamislõivude suuruse kindlaksmääramise vastavalt käesoleva määruse artiklile 12 ja jagatavates pikendamislõivudes liikmesriikide osakaalu kindlaksmääramise vastavalt käesoleva määruse artiklile 13.

Selleks kutsutakse kokku Euroopa Patendiorganisatsiooni haldusnõukogu erikomisjon (edaspidi „erikomisjon”) Euroopa patendikonventsiooni artikli 145 tähenduses.

Erikomisjon koosneb osalevate liikmesriikide esindajatest ja ühest komisjoni esindajast, kes tegutseb vaatljana, ning nende äraolekul asendusliikmetest. Erikomisjoni liikmeid võivad abistada nõustajad või ekspertid.

Erikomisjon võtab oma otsused vastu, võttes nõuetekohaselt arvesse komisjoni seisukohta ja järgides Euroopa patendikonventsiooni artikli 35 lõikes 2 sätestatud eeskirju.

3. Osalevad liikmesriigid tagavad tõhusa õiguskaitse ühe või mitme osaleva liikmesriigi pädevas kohtus seoses lõikes 1 osutatud ülesandeid täitva Euroopa Patendiameti otsustega.”

Vaidlustatud määrus

14 Vaidlustatud määruse põhjendused 5, 6, 9 ja 15 on sõnastatud järgmiselt:

„(5) [Ühtse mõjuga Euroopa patendi] tõlkekorraldus peaks tagama õiguskindluse ja edendama innovatsiooni ja eelkõige tooma kasu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. See tõlkekorraldus peaks muutma juurdepääsu ühtse mõjuga Euroopa patendile ning patendisüsteemile tervikuna lihtsamaks, vähem kulukaks ja õiguskindlaks.

(6) Kuna Euroopa Patendiamet vastutab Euroopa patentide väljaandmise eest, tuleks ühtse mõjuga Euroopa patentide tõlkekorraldus rajada Euroopa Patendiameti praegusele menetluskorrale. Sellise korralduse eesmärk peaks olema vajaliku tasakaalu saavutamine ettevõtjate majanduslike huvide ning avalike huvide vahel menetluskulude ja tehnilise teabe kättesaadavuse osas.

[...]

(9) Kahjunõuet käsitleva vaidluse korral peaks vaidlust arutav kohus võtma arvesse asjaolu, et enne omakeelse tõlke saamist võis väidetav rikkuja tegutseda heauskselt ja ei olnud või ei pidanud olema teadlik sellest, et ta rikkus patendiõigusi. Pädev kohus peaks hindama üksikjuhtumi asjaolusid ja võtma muu hulgas arvesse seda, kas väidetav rikkuja on ainult kohalikul tasandil tegutsev väike või keskmise suurusega ettevõtja, milline on Euroopa Patendiameti menetluskeel, ja üleminekuperioodi jooksul ka ühtse mõju taotlusele lisatud tõlget.

[...]

(15) Käesolev määrus ei piira [ELTL] artikli 342 kohaselt kehtestatud liidu institutsioonide keeli käsitlevate eeskirjade ega nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määruse nr 1 (millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled) [(EÜT 17, lk 385)] kohaldamist.

Käesolev määrus põhineb Euroopa Patendiameti keelekasutuse korral ja seda ei tuleks käsitada vahendina, millega luuakse liidu jaoks keelekasutuse erikord või pretsedent keelekasutuse piiramiseks mis tahes tulevases liidu õigusaktis.”

15 Vaidlustatud määruse artikli 2 punkti b kohaselt on kõnealuses määruses kasutatud mõiste „menetluskeel” määratletud kui „Euroopa Patendiameti menetluskeel vastavalt Euroopa [patendikonventsiooni] artikli 14 lõike 3 määratlusele”.

16 Vaidlustatud määruse artiklites 3–7 on sätestatud:

„Artikkel 3

Ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkekorraldus

1. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 4 ja 6 kohaldamist, ei nõuta täiendavaid tõlkeid, kui ühtset mõju omava Euroopa patendi kirjeldus on avaldatud kooskõlas Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikega 6.

2. Määruse (EL) nr 1257/2012 artiklis 9 osutatud ühtse mõju taotlus esitatakse menetluskeeles.

Artikkel 4

Tõlkimine vaidluse korral

1. Ühtse mõjuga Euroopa patendi väidetavat rikkumist käsitleva vaidluse korral esitab patendiomanik väidetava rikkuja nõudmisel ja valikul ühtse mõjuga Euroopa patendi täieliku tõlke kas selle osaleva liikmesriigi ametlikku keelde, kus väidetav rikkumine aset leidis, või selle osaleva liikmesriigi ametlikku keelde, kus on väidetava rikkuja asukoht.

2. Ühtse mõjuga Euroopa patenti käsitleva vaidluse korral esitab patendiomanik kohtumenetluse käigus asjaomases liikmesriigis ühtse mõjuga Euroopa patenti käsitlevate vaidluste osas pädeva kohtu nõudmisel patendi täieliku tõlke kõnealuse kohtu menetluskeeles.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tõlgete kulud kannab patendiomanik.

4. Kahjunõuet käsitleva vaidluse korral, eelkõige kui väidetav rikkuja on väike või keskmise suurusega ettevõtja, füüsiline isik või mittetulunduslik organisatsioon, ülikool või avalik-õiguslik teadusasutus, hindab vaidlust arutav kohus ja võtab arvesse seda, kas väidetav rikkuja tegutses enne lõikes 1 osutatud tõlke saamist ilma, et ta oleks olnud või pidanud olema teadlik sellest, et ta rikkus ühtse mõjuga Euroopa patendi õigusi.

Artikkel 5

Hüvitamissüsteemi haldamine

1. Võttes arvesse asjaolu, et Euroopa patendi taotlusi võib esitada ükskõik millises Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikes 2 sätestatud keeles, teevad osalevad liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) nr 1257/2012 artikliga 9 Euroopa Patendiametile Euroopa patendikonventsiooni artikli 143 alusel ülesandeks hallata hüvitamissüsteemi, mis on ette nähtud selliste taotlejate kõigi tõlkekulude teatava ülemmäärani hüvitamiseks, kes esitavad Euroopa Patendiametile patenditaotluse ühes liidu ametlikus keeles, mis ei ole Euroopa Patendiameti ametlik töökeel.

2. Lõikes 1 osutatud hüvitamissüsteemi rahastatakse määruse (EL) nr 1257/2012 artiklis 11 osutatud lõivudest ja seda kohaldatakse selliste väikeste või keskmise suurusega ettevõtjate, füüsiliste isikute või mittetulunduslike organisatsioonide, ülikoolide või avalik-õiguslike teadusasutuste suhtes, kelle elukoht või peamine tegevuskoht on liikmesriigis.

Artikkel 6

Üleminekumeetmed

1. Käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast algava üleminekuperioodi jooksul esitatakse koos määruse (EL) nr 1257/2012 artiklis 9 osutatud ühtse mõju taotlusega:

- a) Euroopa patendi kirjelduse täielik tõlge inglise keelde, kui menetluskeel on prantsuse või saksa keel, või
- b) Euroopa patendi kirjelduse täielik tõlge ükskõik millisesse teise liidu ametlikku keelde, kui menetluskeel on inglise keel.

2. Kooskõlas määruse (EL) nr 1257/2012 artikliga 9 teevad osalevad liikmesriigid Euroopa Patendiametile Euroopa patendikonventsiooni artikli 143 alusel ülesandeks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tõlgete avaldamise nii kiiresti kui võimalik pärast määruse (EL) nr 1257/2012 artiklis 9 osutatud ühtse mõju taotluse esitamise kuupäeva. Selliste tõlgete tekstidel ei ole õiguslikku mõju ja need esitatakse üksnes teavitamise eesmärgil.

3. Kuus aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva ja seejärel iga kahe aasta tagant koostab sõltumatu eksperdikomitee objektiivse hinnangu selle kohta, kuivõrd on Euroopa Patendiameti välja arendatud kvaliteetsed masintõlked patenditaotluste ja -kirjelduste kohta kõigis liidu ametlikes keeltes kättesaadavad. Eksperdikomitee loovad osalevad liikmesriigid Euroopa Patendiorganisatsiooni raames ning see koosneb Euroopa Patendiameti ja Euroopa Patendiorganisatsiooni haldusnõukogu poolt Euroopa patendikonventsiooni artikli 30 lõike 3 kohaselt vaatlajatena kutsutud, Euroopa patendisüsteemi kasutajaid esindavate valitsusväliste organisatsioonide esindajatest.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud esimese hindamise alusel ning seejärel iga kahe aasta tagant järgnevate hindamiste alusel esitab komisjon nõukogule aruande ja teeb vajaduse korral ettepaneku üleminekuperioodi lõpetamiseks.

5. Kui üleminekuperioodi ei lõpetata komisjoni ettepanekul, lõppeb see 12 aasta pärast alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast.

Artikkel 7

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.
2. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014 või ühtse patendikohtu lepingu jõustumise kuupäevast, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.”

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

- 17 Hispaania Kuningriik esitas hagiavalduse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 22. märtsil 2013.

- 18 Euroopa Kohtu presidendi 12. septembri 2013. aasta otsustega lubati Belgia Kuningriigil, Tšehhi Vabariigil, Taani Kuningriigil, Saksamaa Liitvabariigil, Prantsuse Vabariigil, Luksemburgi Suurhertsogiriigil, Ungaril, Madalmaade Kuningriigil, Rootsi Kuningriigil ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigil, Euroopa Parlamendil ja komisjonil Euroopa Kohtu kodukorra artikli 131 lõike 2 alusel nõukogu nõuete toetuseks menetlusse astuda.
- 19 Hispaania Kuningriik palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud määrus;
 - teise võimalusena tühistada vaidlustatud määruse artiklid 4 ja 5, artikli 6 lõige 2 ning artikli 7 lõige 2, ja
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 20 Kõik menetlusse astujad nõustuvad nõukoguga, kes palub Euroopa Kohtul:
- jätta hagi rahuldamata ja
 - mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Hagi

- 21 Hispaania Kuningriik põhjendab oma hagi viie väitega, mis käsitlevad: keele põhjal diskrimineerimise keelu põhimõtte rikkumist; kohtuotsuses *Meroni vs. Ülemamet* (9/56, EU:C:1958:7) välja töötatud põhimõtete rikkumist seeläbi, et Euroopa Patendiametile on delegeeritud ühtse mõjuga Euroopa patendiga seotud haldusülesanded; õigusliku aluse puudumist; õiguskindluse põhimõtte rikkumist ja liidu õiguse autonoomia põhimõtte rikkumist.

Esimene väide, mis käsitleb keele põhjal diskrimineerimise keelu põhimõtte rikkumist

Poolte argumendid

- 22 Hispaania Kuningriik väidab, et nõukogu rikkus vaidlustatud määrust vastu võttes ELL artiklis 2 sätestatud diskrimineerimiskeelu põhimõtet sellega, et ta kehtestas ühtse mõjuga Euroopa patendi jaoks keelekasutuse korra, mis kahjustab isikuid, kelle keel ei ole üks Euroopa Patendiameti ametlikest keeltest. Selline kord tekitab olukorra, kus koheldakse ebavõrdselt ühelt poolt selliseid liidu kodanikke ja ettevõtjaid, kellel on piisavalt teadmisi mõistmaks neis keeltes koostatud dokumente, ning teiselt poolt selliseid isikuid, kellel sellist võimalust ei ole ja kes peavad dokumente oma kulul tõlkida laskma. Kõigi liidu ametlike keelte kasutamise mis tahes piiramine peaks olema proportsionaalsuse põhimõtet järgides nõuetekohaselt põhjendatud.
- 23 Esiteks ei ole tema sõnul tagatud juurdepääs üldsusele õigusi andvate dokumentide tõlgetele. See tuleneb asjaolust, et ühtse mõjuga Euroopa patendi kirjeldus avaldatakse menetluskeeles ja sellele on lisatud patendinõudluse tõlge Euroopa Patendiameti kahes ülejäänud ametlikus keeles ilma muu tõlke võimaluseta, mis on diskrimineeriv ja rikub õiguskindluse põhimõtet. Vaidlustatud määruuses ei ole isegi täpsustatud keelt, milles ühtse mõjuga Euroopa patent välja antakse, ega ka seda, kas märke keele kohta avaldatakse. Asjaolu, et nõukogu tugines ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekasutuse korra kehtestamisel Euroopa Patendiameti korrale, ei taga selle kooskõla liidu õigusega.

- 24 Teiseks väidab ta, et vaidlustatud määrus on ebaproportsionaalne ja seda ei saa põhjendada üldise huviga. Esiteks ei ole ette nähtud tõlke kättesaadavus isegi patendinõudluste osas, mis toob kaasa olulise õiguskindlusetuse ning see võib negatiivselt mõjutada konkurentsi. Teiseks on ühtse mõjuga Euroopa patent siseturuga jaoks oluline intellektuaalomandiõigus. Kolmandaks ei ole selles määruises ette nähtud üleminekukorda, mis tagaks patendi piisava tundmise. Ei masintõlke arendamine ega kohustus esitada vaidluse korral täielik tõlge ei ole selleks piisavad meetmed.
- 25 Sellest tulenevalt oleks liidu ametlike keelte võrdsuse põhimõttest erandi tegemine pidanud olema põhjendatud muude kriteeriumidega kui need, mida on nimetatud vaidlustatud määruse põhjendustes 5 ja 6 ning mis on puhtmajanduslikud.
- 26 Nõukogu tõrjub neid väiteid esiteks sellega, et aluslepingutest ei ole võimalik tuletada ühtegi põhimõtet, mille kohaselt kõiki liidu ametlikke keeli tuleb igas olukorras käsitleda võrdsena, nagu nähtub ka ELTL artikli 118 teisest lõigust, millel puuduks mõte, kui võimalik oleks ainult üks keelekasutuse kord, mis hõlmab kõiki liidu ametlikke keeli.
- 27 Teiseks võib nõukogu sõnul praeguses süsteemis iga füüsiline või juriidiline isik taotleda Euroopa patenti mis tahes keeles, kuid seda siiski tingimusel, et ta esitab kahe kuu jooksul tõlke ühte kolmest Euroopa Patendiameti ametlikust keelest, millest saab menetluskeel, ning patendinõudlus avaldatakse seejärel ülejäänud kahes Euroopa Patendiameti ametlikus keeles. Seega tõlgitakse taotlus hispaania keelde ja avaldatakse selles keeles üksnes juhul, kui taotletakse patendi kehtivust Hispaania Kuningriigis.
- 28 Kolmandaks märgib nõukogu, et hispaania keeles avaldamata jätmisel on üksnes piiratud mõju. Esiteks seepärast, et vaidlustatud määruises on ette nähtud kulude hüvitamise süsteem. Teiseks teevad patendikaitsealaseid toiminguid üldjuhul patendivolinikud, kes oskavad ka teisi liidu keeli. Kolmandaks mõjutab avaldamata jätmine hispaaniakeelsete teadusandmete kättesaadavust vähe. Neljandaks tõlgitakse praegu hispaania keelde ainult väike osa Euroopa patendi taotlustest. Viiendaks on selles määruises ette nähtud kõikides liidu ametlikes keeltes kvaliteetsete masintõlgete süsteemi rakendamine. Lõpuks ja kuuendaks on vaidlustatud määruse artiklis 4 kehtestatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, füüsiliste isikute, mittetulunduslike organisatsioonide, ülikoolide ja avalik-õiguslike teadusasutuste võimaliku vastutuse piir.
- 29 Neljandaks toob nõukogu esile, et ühtse mõjuga Euroopa patendi puhul kasutatavate keelte arvu piiramine taotleb õiguspärast eesmärki, mis on tagada, et patendiga kaasnevad kulud on mõistlikud.
- 30 Menetlusse astuvad nõustuvad nõukogu argumentidega. Nad rõhutavad, et erinevate ettevõtjate vahelise tasakaalu poole püüdlemine oli eriti keeruline, kuna liikmesriikide seisukohtade paljususe tõttu keelekasutuse korra küsimuses nurjas kõik varasemad ühtse patendi kavad.

Euroopa Kohtu hinnang

- 31 Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb aluslepingutes sisalduvaid viiteid keelte kasutamisele liidus käsitleda liidu õiguse selle üldpõhimõtte väljendusena, mille kohaselt on liidu kodanikel õigus mis tahes asjaoludel saada nende oma keeles kõik dokumendid, mis nende huve võivad mõjutada (kohtuotsused *Kik vs. Siseturuga Ühtlustamise Amet* C-361/01 P, EU:C:2003:434, punkt 82, ja *Polska Telefonia Cyfrowa*, C-410/09, EU:C:2011:294, punkt 38).
- 32 Käesoleval juhul ei ole kahtlust selles, et vaidlustatud määrus kohtleb liidu ametlikke keeli erinevalt. Nimelt viitab asjaomase määruse artikli 3 lõige 1, mis määrab ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkekorralduse, et ühtse mõjuga Euroopa patendi kirjeldus avaldatakse kooskõlas Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikega 6. Nimetatud sätte ja Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõike 1 kohaselt avaldatakse Euroopa patendikirjeldused menetluskeeles, mis peab olema üks Euroopa

Patendiameti töökeeltest, nimelt saksa, inglise või prantsuse keel, ning need sisaldavad patendinõudluse tõlget ülejäänud kahte Euroopa Patendiameti töökeelde. Kui Euroopa patendikonventsiooni nimetatud sätetes kirjeldatud nõuded on täidetud, ei nõuta asjaomase Euroopa patendi ühtse mõju tunnustamiseks täiendavaid tõlkeid.

- 33 Selleks et saaks viidata üldisest huvist tulenevale õiguspärasele eesmärgile ning selle olemasolu tõendada, on tähtis meeles pidada, et keele tõttu erinev kohtlemine peab lisaks vastama proportsionaalsuse põhimõttele, mis tähendab, et erinev kohtlemine peab olema taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ega tohi minna kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, C-566/10 P, EU:C:2012:752, punkt 93).
- 34 Esiteks tuleb nõukogu eesmärgi kohta sedastada, et vaidlustatud määruse põhjendusest 16 tuleneb, et selle siht on määrusega nr 1257/2012 loodud ühtse mõjuga Euroopa patentide ühetaolise ja lihtsa tõlkekorra loomine. Vaidlustatud määruse põhjendused 4 ja 5 täpsustavad, et kooskõlas tõhustatud koostöö otsusega peaks ühtse mõjuga Euroopa patentide suhtes kohaldatav tõlkekorraldus olema lihtne ja kulutõhus. Lisaks peaks see tagama õiguskindluse, edendama innovatsiooni ning eelkõige tooma kasu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, samuti peaks see muutma juurdepääsu ühtse mõjuga Euroopa patendile ning patendisüsteemile tervikuna lihtsamaks, vähem kulukaks ja õiguskindlaks. Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud määruse eesmärk on lihtsustada juurdepääsu patendi pakutavale kaitsele, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks.
- 35 Selle eesmärgi õiguspärasus on väljaspool kahtlust. Leiutaja võib ajal, kui ta soovib oma leiutist patendiga kaitsta, valida kavandatud kaitse territoriaalse ulatuse järgi, mis otsustatakse iga võimaluse eelistele ja puudustele antud igakülgse hinnangu alusel, mis hõlmab muu hulgas keerukaid majanduslikke hinnanguid, milles võrreldakse erinevates liikmesriikides saadava kaitse kaubanduslikke huve neis riikides patendi andmisega seotud kogukuludega, sealhulgas tõlkimisega seotud kuludega (vt selle kohta kohtuotsus BASF, C-44/98, EU:C:1999:440, punkt 18).
- 36 Euroopa patendikonventsioonist tulenevat patendikaitse süsteemi iseloomustab seevastu keerukus ja väga suured kulud taotleja jaoks, kes soovib saada oma leiutisele kaitset kõikide liikmesriikide territooriumi hõlmava patendi väljaandmise abil. Nimetatud keerukus ja kulud, mis tulenevad eelkõige Euroopa Patendiameti antud patendi omaniku vajadusest kinnitada see patent liikmesriigi territooriumil ja esitada patendi tõlge selle liikmesriigi ametlikku keelde, kujutavad endast liidu patendikaitse takistust.
- 37 Pealegi ei ole kahtlust selles, et praeguse Euroopa patendikaitse süsteemi tingimused, mis tulenevad Euroopa patendikonventsioonist, mõjutavad negatiivselt liidu ettevõtjate innovatsiooni- ja konkurentsivõimet eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul, kes ei saa arendada uusi kogu liidu territooriumil patendiga kaitstud tehnoloogiaid ilma keerukaid ja kulukaid menetlusi läbi tegemata, samas kui vaidlustatud määrusega kehtestatud keelekorraldus peaks muutma lihtsamaks, vähem kulukaks ja õiguskindlaks juurdepääsu ühtse mõjuga Euroopa patendile ning patendisüsteemile tervikuna.
- 38 Teiseks tuleb kontrollida, kas vaidlustatud määrusega kehtestatud kord sobib selleks, et saavutada õiguspärane eesmärk lihtsustada juurdepääsu patendi pakutavale kaitsele.
- 39 Selles osas tuleb meenutada, et vaidlustatud määruse eesmärk on määratleda määruse nr 1257/2012 alusel ühtse mõju saanud Euroopa patendi tõlkekorraldus. Kuna Euroopa Patendiamet vastutab Euroopa patentide andmise eest, põhineb vaidlustatud määrus Euroopa patendikonventsiooni kohase ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkekorraldusel, mis näeb ette tõlkimise saksa, inglise ja prantsuse keelde ega nõua Euroopa patendi patendikirjelduse või vähemalt patendinõudluse tõlget kõigisse nende liikmesriikide keeltesse, kus ühtse mõjuga Euroopa patendil on toime, nagu see on Euroopa patendi puhul. Seega võimaldab vaidlustatud määrusega kehtestatud kord tõhusalt lihtsustada juurdepääsu patendi pakutavale kaitsele, vähendades tõlkimise nõuetega seotud kulusid.

- 40 Kolmandaks tuleb kontrollida, ega vaidlustatud määrusega kehtestatud kord lähe kaugemale sellest, mis on järgitava õiguspärase eesmärgi saavutamiseks vajalik.
- 41 Selles küsimuses on Euroopa Kohus kohtuotsuse Kik vs. Siseturu Ühtlustamise Amet (C-361/01 P, EU:C:2003:434) punktis 92 rõhutanud tasakaalu säilitamise vajalikkust ühelt poolt ettevõtjate ja ametiasutuse huvide vahel, mis puudutavad menetluskulusid, ning teiselt poolt intellektuaalomandi õiguste taotlejate ja muude ettevõtjate huvide vahel, mis puudutavad juurdepääsuõigusi dokumentide tõlgetele või menetlustele, milles osaleb mitu majandustegevuses osalejat.
- 42 Mis esiteks puudutab majandustegevuses osalejate ja ametiasutuse huvide vahelise tasakaalu säilitamist Euroopa patendi ühtse mõju tunnustamise menetluse kulude puhul, siis kuigi liit on pühendunud mitmekeelsuse säilitamisele, mille olulisust on rõhutatud ELL artikli 3 lõike 3 neljandas lõigus ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 22, on käesoleva kohtuotsuse punktis 36 välja toodud, et kõikide liikmesriikide territooriumi hõlmava Euroopa patendi väljaandmise suured kulud kujutavad endast liidu patendikaitse takistust, mistõttu oli mõõdapäasmatu, et ühtse mõjuga Euroopa patentide suhtes kohaldatav tõlkekorraldus peab olema kulutõhus.
- 43 Teiseks tuleb rõhutada, et nõukogu on ette näinud mitu mehhanismi, et tagada vajalik tasakaal ühtse mõjuga Euroopa patendi taotlejate ja teiste majandustegevuses osalejate huvide vahel, mis puudutavad juurdepääsuõigusi dokumentide tõlgetele või menetlustele, milles osaleb mitu majandustegevuses osalejat.
- 44 Niisiis tuleb kõigepealt sedastada, et ühtse mõjuga Euroopa patendi saamise lihtsustamiseks ja eelkõige selleks, et võimaldada taotlejatel Euroopa Patendiametile oma taotlusi esitada ükskõik millises liidu keeles, on vaidlustatud määruse artiklis 5 ette nähtud hüvitamissüsteem tõlkekulude teatava ülemmääraneni hüvitamiseks teatud taotlejatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes esitavad oma patenditaotluse Euroopa Patendiametile ühes liidu ametlikus keeles, mis ei ole Euroopa Patendiameti ametlik töökeel.
- 45 Seejärel olgu märgitud, et nende ettevõtjate ebasoodsa olukorra leevendamiseks, kellel ei ole piisavalt teadmisi mõistmaks dokumente, mis on koostatud saksa, inglise või prantsuse keeles, on nõukogu ette näinud maksimaalselt 12 aasta pikkuse üleminekuperioodi, mis kestab seni, kuni on olemas kvaliteetne masintõlgete süsteem kõigis liidu ametlikes keeltes. Selle üleminekuperioodi jooksul esitatakse koos ühtse mõju taotlusega patendikirjelduse täielik tõlge inglise keelde, kui menetluskeel on saksa või prantsuse keel või patendikirjelduse täielik tõlge ükskõik millisesse teise liidu ametlikku keelde, kui menetluskeel on inglise keel.
- 46 Lõpuks olgu märgitud, et kaitsmaks ettevõtjaid, kellel ei ole piisavalt teadmisi, et mõista dokumente, mis on koostatud ühes Euroopa Patendiameti ametlikus töökeeles, on nõukogu vaidlustatud määruse artiklis 4 ette näinud mitu sätet, mida kohaldatakse vaidluse korral ja mille eesmärk on esiteks võimaldada sellistel ettevõtjatel – juhul kui väidetakse, et nad on pannud toime rikkumise – saada selles artiklis sätestatud tingimustel Euroopa patendi täielik tõlge ja teiseks tagada, et kahjunõuet käsitleva vaidluse korral vaidlust arutav kohus hindab ja võtab arvesse väidetava rikkuja heausksust.
- 47 Neist kaalutlustest lähtudes tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud määrus säilitab nõutava tasakaalu kõnealusel juhul esinevate erinevate huvide vahel ega lähe seega kaugemale sellest, mis on järgitava õiguspärase eesmärgi saavutamiseks vajalik. Järelikult, nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktides 61–74 märkinud, on nõukogu valik käsitleda ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkekorralduse puhul liidu ametlikke keeli erinevalt ja piirduda saksa, inglise ja prantsuse keelega, sobiv ja proportsionaalne selle määrusega järgitava õiguspärase eesmärgi saavutamiseks.
- 48 Seetõttu tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb kohtuotsuses Meroni vs. Ülemamet (9/56, EU:C:1958:7) välja töötatud põhimõtete rikkumist

Poolte argumentid

- 49 Hispaania Kuningriik väidab, et kui nõukogu delegeeris Euroopa Patendiametile vaidlustatud määruse artiklis 5 ja artikli 6 lõikes 2 tõlkekulu hüvitamise süsteemi haldamise ja tõlgete avaldamise üleminekukorra raames, rikkus nõukogu kohtuotsuses Meroni vs. Ülemamet (9/56, EU:C:1958:7) välja töötatud põhimõtteid, mida on kinnitatud kohtuotsustes Romano (98/80, EU:C:1981:104) ja Tralli vs. EKP (C-301/02 P, EU:C:2005:306).
- 50 Esiteks ei sisalda tema väitel ei määruse nr 1257/2012 ega vaidlustatud määruse põhjendused selliste volituste üleandmise objektiivset põhjendust.
- 51 Teiseks ilmneb Hispaania arvates kohtuotsusest Meroni vs. Ülemamet (9/56, EU:C:1958:7), et delegeerida võib üksnes selgelt piiritletud rakenduspädevust, mille kasutamisel ei ole kaalutlusõigust ja mille teostamist saab seetõttu delegeeriva asutuse kehtestatud objektiivsete kriteeriumide alusel põhjalikult kontrollida. Käesoleval juhul on asjaolud väidetavalt teistsugused.
- 52 Esiteks antakse tema sõnul vaidlustatud määruse artikliga 5 hüvitamissüsteemi haldamine üle Euroopa Patendiametile, kellel on kaalutlusõigus otsustada selle süsteemiga ette nähtud õiguse saada tõlkekulude eest hüvitist kohaldamise üle. Lisaks paneb Hispaania Kuningriigi väitel määruse nr 1257/2012 artikli 9 lõige 3 liikmesriikidele kohustuse tagada tõhus kohtulik kaitse Euroopa Patendiameti nende otsuste üle, mis on tehtud selle sätte lõike 1 alusel, ja kuna selline volitus on antud ühtse patendikohtu lepingu artikli 32 lõike 1 punkti i kohaselt ainuüksi ühtsele patendikohtule, siis on Euroopa Patendiamet saanud puutumatuse nii kohtusse pöördumise kui ka täitmise suhtes ja järelikult ei allu tema aktid mingile kohtulikule järelevalvele.
- 53 Teiseks kujutab Hispaania arvates vaidlustatud määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud tõlgete avaldamise ülesanne endast tegevust, mille puhul ei esine mingit kaalutlusõigust. Samas ei teostata selle üle mingit kohtulikku järelevalvet.
- 54 Nõukogu märgib kõigepealt, et Hispaania Kuningriik ei vaidlusta seda, et hüvitamissüsteemi haldamise ja tõlgete avaldamise ülesandega on kohustatud tegelema osalevad liikmesriigid Euroopa Patendiameti vahendusel. Samas on liidu õiguse rakendamine eeskätt liikmesriikide ülesanne ning hüvitamissüsteemi ja tõlgete avaldamisega seotud ülesannete jaoks ei ole vaja ühetaolisi rakendamistingimusi ELTL artikli 291 lõike 2 tähenduses. Kohtuotsustes Meroni vs. Ülemamet (9/56, EU:C:1958:7), Romano (98/80, EU:C:1981:104) ja Tralli vs. EKP (C-301/02 P, EU:C:2005:306) välja töötatud põhimõtted ei ole tema sõnul asjakohased. Neid põhimõtteid ei ole tema arvates mingil juhul rikutud.
- 55 Menetlusse astujad nõustuvad nõukogu argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 56 Kõigepealt olgu märgitud, et Hispaania Kuningriigi esitatud dokumentidest ilmneb, et selle liikmesriigi väitel ei ole täidetud tingimused, mis lubaksid nõukogul vaidlustatud määruse artikli 5 ja artikli 6 lõike 2 kohaselt volitusi delegeerida, ja see kujutab endast kohtuotsuses Meroni vs. Ülemamet (9/56, EU:C:1958:7) välja töötatud põhimõtete rikkumist.
- 57 Selle kohta olgu märgitud, et vaidlustatud määruse artikkel 5 ja artikli 6 lõige 2 kutsuvad liikmesriike andma vastavalt määruse nr 1257/2012 artiklile 9 neis artiklites määratletud ülesanded Euroopa Patendiametile Euroopa patendikonventsiooni artikli 143 tähenduses.

- 58 Nagu ilmneb määruse nr 1257/2012 artikli 1 lõikest 2, kujutab see määrus endast erikokkulepet Euroopa patendikonventsiooni artikli 142 tähenduses, mistõttu kohaldatakse sellisele kokkuleppele kõnealuse konventsiooni IX osa sätteid, mis käsitlevad viimati nimetatud osas sisalduvates artiklites 142–149 reguleeritud erikokkuleppeid.
- 59 Euroopa patendikonventsiooni artiklid 143 ja 145 sätestavad, et Euroopa patendikonventsiooni IX osas antud õigusi kasutanud osalisriikide grupp võib anda Euroopa Patendiametile ülesandeid.
- 60 Nimetatud sätete rakendamiseks näevad määruse nr 1257/2012 artikli 9 lõike 1 punktid d ja f ette, et esiteks volitavad osalevad liikmesriigid Euroopa Patendiametit avaldama vaidlustatud määruse artiklis 6 osutatud tõlkeid samas artiklis osutatud üleminekuperioodil ja teiseks haldama selle määruse artiklis 5 osutatud tõlkekulude hüvitamise süsteemi.
- 61 Samuti on need ülesanded lahutamatult seotud ühtse patendikaitse tagamisega, mis on loodud määrusega nr 1257/2012 ja mille tõlkekorraldus on määratletud vaidlustatud määrusega.
- 62 Seega tuleb asuda seisukohale, et Euroopa Patendiametile lisaülesannete andmine põhineb kokkuleppel, mille osalevad liikmesriigid sõlmisid Euroopa patendikonventsiooni osalisriikidena ja mis on selle konventsiooni artikli 142 tähenduses erikokkulepe.
- 63 Niisiis ei ole vastupidi Hispaania Kuningriigi kinnitustele nõukogu delegeerinud osalevatele liikmesriikidele ega Euroopa Patendiametile rakendusvolitusi, mis kuuluvad liidu õiguse alusel üksnes talle, mistõttu ei saa kohaldada kohtuotsuses *Meroni vs. Ülemamet* (9/56, EU:C:1958:7) välja töötatud põhimõtteid.
- 64 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, mille kohaselt puudub vaidlustatud määruse artiklil 4 õiguslik alus

Poolte argumendid

- 65 Hispaania Kuningriik väidab, et vaidlustatud määrusesse artikli 4 lisamisel kasutatud õiguslik alus on väär, kuna see säte ei käsitle vastavalt ELTL artikli 118 teisele lõigule Euroopa intellektuaalomandi õiguse „keelekasutuse korda”, vaid sellega on kehtestatud teatud menetluslikud tagatised kohtumenetluses, mis ei saa tugineda EL toimimise lepingu nimetatud sättele.
- 66 Nõukogu väidab, et vaidlustatud määrus kehtestab tegelikult keelekasutuse korra, kuna see määratleb, milliseid tõlkeid nõutakse pärast ühtse mõjuga Euroopa patendi andmist ja registreerimist. Niisiis kehtestab artikli 3 lõige 1 ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekorralduse, täpsustades pärast ühtse mõju registreerimist kehtiva olukorra kohta, et täiendavaid tõlkeid ei nõuta, kui ühtset mõju omava Euroopa patendi kirjeldus on avaldatud kooskõlas Euroopa patendikonventsiooniga. Tema sõnul ületab määruse artikkel 4 õigusliku lünga, kuna patendikonventsioonis ette nähtud keelekasutuse kord ei reguleeri keelenõudeid vaidluse korral. Lisaks on nõukogu seisukohal, et arvestades asjaolu, et liikmesriikide menetlusnorme ei ole liidu õigusega ühtlustatud, tuleb tagada, et väidetaval rikkujal oleks alati õigus saada asjaomase ühtse mõjuga Euroopa patendi täielik tõlge.
- 67 Menetlusse astujad nõustuvad nõukogu argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 68 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad eeskätt selle õigusakti eesmärk ja sisu (kohtuotsused komisjon *vs.* nõukogu, C-377/12, EU:C:2014:1903, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Ühendkuningriik *vs.* nõukogu, C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 35).
- 69 Käesoleval juhul tuleb vaidlustatud määruse eesmärgi osas silmas pidada, et määruse pealkirja ja artikli 1 kohaselt rakendatakse sellega tõhustatud koostöö ühtse patendikaitse loomise valdkonnas seoses kohaldatava tõlkekorraldusega. Nagu ilmneb vaidlustatud määruse põhjendusest 16, on määruse siht ühtse mõjuga Euroopa patentide ühetaolise ja lihtsa tõlkekorra loomine.
- 70 Vaidlustatud määruse sisu kohta tuleb märkida, et selle määruse artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et ilma et see piiraks vaidluse korral tõlkimist puudutavate sätete ja üleminekusätete kohaldamist, ei nõuta täiendavaid tõlkeid, kui ühtset mõju omava Euroopa patendi kirjeldus on avaldatud kooskõlas Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikega 6. Viimati nimetatud sätte kohaselt avaldatakse Euroopa patendikirjeldused menetluskeeles ning need sisaldavad patendinõudluse tõlget ülejäänud kahte Euroopa Patendiameti töökeelde.
- 71 Eeltoodud kaalutluste alusel võib asuda seisukohale, et vaidlustatud määrus kehtestab vastavalt ELTL artikli 118 teise lõigule ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekasutuse korra, mis on määratletud viitega Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikele 6.
- 72 Selles osas olgu märgitud, et ELTL artikli 118 teine lõik ei välista, et Euroopa intellektuaalomandi õiguse keelekasutuse korra määratlemisel viidatakse keelekorraldusele mõnes organis, mis kuulub asutusse, mis vastutab sellise intellektuaalomandi õiguse väljaandmise eest, millele on antud ühtne mõju. Lisaks ei ole oluline, et vaidlustatud määrus ei kehtesta ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekorralduse ammendavaid eeskirju. Nimelt ei nõua ELTL artikli 118 teine lõik, et nõukogu ühtlustaks täielikult selle artikli esimese lõigu alusel loodud intellektuaalomandi õiguse keelekasutuse korra kõik aspektid.
- 73 Vaidlustatud määruse artikli 4 kohta tuleb märkida, et see on otseselt seotud ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekasutuse korraga, kuna see määratleb erinormid ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkimise kohta erilises kontekstis, s.o vaidluse korral. Kuna ühtse mõjuga Euroopa patendi keelekorraldus on määratletud tervikuna vaidlustatud määruse sätetega ja täpsemalt selle artiklitega 3, 4 ja 6, mille eesmärk on reguleerida erinevaid olukordi, siis ei saa selle määruse artiklit 4 lahutada õigusliku aluse poolest selle määruse ülejäänud sätetest.
- 74 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb seetõttu tagasi lükata Hispaania Kuningriigi argument, et ELTL artikli 118 teine lõik ei saa olla vaidlustatud määruse artikli 4 õiguslik alus.
- 75 Seega tuleb kolmas väide tagasi lükata.

Neljas väide, mis puudutab õiguskindluse põhimõtte rikkumist

Poolte argumentid

- 76 Hispaania Kuningriik väidab, et nõukogu on rikkunud õiguskindluse põhimõtet. Kõigepealt piiravat vaidlustatud määrus ettevõtjate võimalust teavet saada, kuna ühtse mõjuga Euroopa patendi kirjeldus avaldatakse üksnes menetluskeeles, välja arvatud teised Euroopa Patendiameti ametlikud menetluskeeled. Seejärel heidab ta ette, et selles määruuses ei ole ette nähtud ühtse mõjuga Euroopa patendi andmise korda, seejuures keelekasutuse korda. Peale selle ei ole selles sätestatud hüvitamissüsteemi haldamise kulude ülempiiri ega selle kindlaksmääramise viisi. Lisaks ei piisa tema

sõnul selle määruse artikli 4 sätetest, et heastada teabe puudumist ühtse mõjuga Euroopa patendi kohta. Nimelt ei olevat vaidluse korral tõlgitud ühtse mõjuga Euroopa patendil õiguslikku väärtust ja selles sättes ei ole ette nähtud konkreetseid tagajärgi olukorras, kus rikkuja on tegutsenud heas usus. Lõpuks ei olnud masintõlgete süsteemi vaidlustatud määruse vastuvõtmise ajal veel olemas ega olnud tagatud, et see võiks toimida valdkonnas, kus tõlketäpsus on ülitähtis.

- 77 Nõukogu leiab, et Hispaania Kuningriigi väited eiravad kaudse halduse ja subsidiaarsuse põhimõtet, millel liidu õigus põhineb. Vaidlustatud määrusega on liikmesriikide ülesandeks jäetud reguleerida konkreetsetel üksikjuhtudel nagu hüvitamissüsteem või masintõlge. Õiguskindluse põhimõtte ei nõua, et kõik normid oleksid kuni vähimate üksikasjadeni sätestatud alusmääruses, kuivõrd teatud norme võivad kindlaks määrata liikmesriigid või need võivad olla ette nähtud delegeeritud või rakendusaktides. Pealegi on selle määruse artikli 4 lõikes 4 kindlaks määratud olulised aspektid ja kriteeriumid, mida liikmesriigi kohtutel on võimalik kohaldada.
- 78 Menetlusse astujad nõustuvad nõukogu argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 79 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab õiguskindluse põhimõtte, et õigusnormid oleksid selged, täpsed ja ettenähtavate tagajärgedega, et huvitatud isikud saaksid liidu õiguskorraga reguleeritavates olukordades ja õigussuhetes nendest juhinduda (vt kohtuotsused *France Télécom vs. komisjon*, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punkt 100 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *LVK–56*, C-643/11, EU:C:2013:55, punkt 51).
- 80 Esiteks tähendab Hispaania Kuningriigi argument, mille kohaselt vaidlustatud määrus piirab ettevõtjate võimalust saada teavet, selle määrusega kehtestatud keelekasutuse korra vaidlustamist, kuna see ei näe ette ühtse mõjuga Euroopa patendi tõlkimist kõigisse liidu ametlikes keeltesse. Samas on see argument esimese väite käsitlemisel juba tagasi lükatud.
- 81 Teiseks olgu märgitud seoses argumendiga, et vaidlustatud määrus ei sätesta ühtse mõju andmise korda ja muu hulgas keelekasutuse korda, et selle määruse ja määruse nr 1257/2012 asjakohaste sätete koosmõjus tõlgendamine võimaldab välistada igasuguse õiguskindluse põhimõtte rikkumise.
- 82 Nimelt on vaidlustatud määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud, et määruse nr 1257/2012 artiklis 9 osutatud ühtse mõju taotlus esitatakse menetluskeeles. Seoses sellega tuleb märkida, et menetluskeel on määratletud vaidlustatud määruse artikli 2 punktis b kui Euroopa Patendiameti menetluskeel Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõike 3 tähenduses.
- 83 Määruse nr 1257/2012 artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et ühtne toime on registreeritud ühtse patendikaitse registris ja see register on nimetatud määruse artikli 2 punkti e kohaselt osa Euroopa Patendiameti peetavast Euroopa patendiregistrist. Kanded Euroopa patendiregistrisse tehakse Euroopa Patendiameti kolmes ametlikus töökeeles vastavalt Euroopa patendikonventsiooni artikli 14 lõikele 8.
- 84 Kolmandaks piisab hüvitamissüsteemi haldamise kulude ülempiiri või selle kindlaksmääramise korra puudumist käsitleva väite kohta märkimisest, nagu sisuliselt on teinud kohtujurist oma ettepaneku punktides 110 ja 111, et määruse nr 1257/2012 artikli 9 lõikes 2 on ette nähtud, et osalevad liikmesriigid tagavad patendikonventsiooni osalisriikidena artikli 9 lõikes 1 osutatud ülesannetega seotud toimingute juhtimise ja järelevalve ning selleks kutsutakse kokku Euroopa Patendiorganisatsiooni haldusnõukogu erikomisjon patendikonventsiooni artikli 145 tähenduses, mistõttu on osalevate liikmesriikide ülesanne teha erikomisjoni kaudu otsus kulude ülempiiri või selle kindlaksmääramise viisi kohta. Järelikult ei saa käesolevas asjas tuvastada mingisugust õiguskindluse põhimõtte rikkumist.

- 85 Neljandaks ei tekita asjaolu, et ühtse mõjuga Euroopa patendil on õigusmõju üksnes selles keeles, milles see on avaldatud ja mitte selle tõlkekeeles, millesse tõlge tuleb vaidlustatud määruse artikli 4 kohaselt esitada vaidluse korral, mingit õiguslikku ebakindlust, kuna see võimaldab asjaomastel ettevõtjatel kindlalt teada, milline keel on autentne ühtse mõjuga Euroopa patendiga antud ulatuse hindamiseks.
- 86 Viiendaks ei riku ka asjaolu, et puudub viide konkreetsetele tagajärgedele olukorras, kus rikkuja on tegutsenud heas usus, õiguskindluse põhimõtet. Vastupidi, nagu ilmneb vaidlustatud määruse põhjendusest 9, võimaldab see asjaolu pädeval kohtul hinnata üksikjuhtumi asjaolusid ja võtta muu hulgas arvesse seda, kas väidetav rikkuja on ainult kohalikul tasandil tegutsev väikene või keskmise suurusega ettevõtja, milline on Euroopa Patendiameti menetluskeel, ja üleminekuperioodi jooksul võtta arvesse ka ühtse mõju taotlusele lisatud tõlget.
- 87 Kuuendaks olgu seoses Hispaania Kuningriigi väidetega, et pole tagatud masintõlkesüsteemi tõrgeteta toimimine, mis ei olevat töötanud vaidlustatud määruse vastuvõtmise ajal, märgitud, et tegelikult seatakse nendes väidetes kahtluse alla hoopis liidu seadusandja valik näha ette 12 aasta pikkune üleminekuperiood, et seada sisse keelekorraldus, mis hõlmab patenditaotluste ja kirjelduste masintõlget kõigisse liidu ametlikesse keeltesse. Kuigi on tõsi, et ei ole kindel, et suudetakse tagada selle süsteemi tõrgeteta toimimine, mis hakkab tööle üleminekuperioodi lõpus, ei piisa sellest, et põhjendada vaidlustatud määruse tühistamist õiguskindluse põhimõtte rikkumise tõttu, kuna sellist tagatist ei ole võimalik anda. Seega tuleb Hispaania Kuningriigi argument tulemusetuse tõttu tagasi lükata.
- 88 Neil kaalutlustel ei saa teha järeldust, et õiguskindluse põhimõtet on rikutud.
- 89 Seetõttu tuleb neljas väide tagasi lükata.

Viies väide, mis puudutab liidu õiguse autonoomia põhimõtte rikkumist

Poolte argumendid

- 90 Hispaania Kuningriik väidab, et vaidlustatud määruse artikkel 7 on vastuolus liidu õiguse autonoomia põhimõttega, kuna selles on vahet tehtud ühelt poolt määruse jõustumise ja teiselt poolt selle kohaldamise vahel, mis on määratud 1. jaanuarile 2014, kusjuures on märgitud, et see kuupäev lükkub edasi, kui ühtse patendikohtu leping ei ole vastavalt selle artikli 89 lõikele 1 jõustunud. Käesoleval juhul on ühtse patendikohtu lepingu pooltele antud õigus määrata kindlaks liidu õigusnormi kehtima hakkamise kuupäev ja sellest tulenevalt võimalus teostada liidu pädevust. Hispaania Kuningriik lisab, et nõukogu esitatud õigusloome näited ei ole asjakohased.
- 91 Nõukogu kinnitab, et määruse nr 1257/2012 põhjendustest 9, 24 ja 25 koostoimes nähtub, et liidu seadusandja poliitiline valik ühtse mõjuga Euroopa patendi nõuetekohase toimimise, kohtupraktika järjepidevuse ja seega ka õiguskindluse ning kulutõhususe tagamiseks patendiomanikele oli siduda ühtse mõjuga Euroopa patent sellise eraldi kohtu toimimisega, mis tuleks asutada enne, kui antakse välja esimene ühtse mõjuga Euroopa patent. Sellega seoses ei ole mingeid õiguslikke takistusi ühtse mõjuga Euroopa patendi ja ühtse patendikohtu vahelise seose loomiseks, mida on piisavalt põhjendatud määruse nr 1257/2012 põhjendustes 24 ja 25. Lisaks on õigusloomepraktikas palju näiteid seostest liidu õigusakti kohaldatavuse ja sellest aktist väljapoole jääva sündmuse vahel.
- 92 Menetlusse astujad nõustuvad nõukogu argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 93 Silmas tuleb pidada, et vaidlustatud määruse artikli 7 lõikes 2 on sätestatud, et „seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014 või ühtse patendikohtu lepingu jõustumise kuupäevast, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem”.
- 94 Euroopa Kohtu praktika kohaselt nõuab ELTL artikli 288 teises taandes ette nähtud määruse vahetu kohaldatavus, et selle jõustumine ja kohaldamine õigussubjektide heaks või kahjuks toimub ühegi siseriiklikku õigusse ülevõtmise meetmeta, välja arvatud juhul, kui asjaomane määrus jätab liikmesriikide endi pädevusse vajalike õigus-, haldus- ja finantsmeetmete võtmise selle määruse sätete tõhusaks kohaldamiseks (vt kohtuotsused Bussone, 31/78, EU:C:1978:217, punkt 32, ja ANAFE, C-606/10, EU:C:2012:348, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 95 Käesoleval juhul on see nii, kuna liidu seadusandja ise on jätnud vaidlustatud määruse sätete rakendamiseks liikmesriikidele pädevuse esiteks Euroopa patendikonventsiooniga kehtestatud õiguslikus raamistikus meetmete võtmiseks ja teiseks ühtse patendikohtu loomiseks, mis nagu määruse nr 1257/2012 põhjendustes 24 ja 25 märgitud, on otsustava tähtsusega, et tagada ühtse mõjuga Euroopa patendi tõrgeteta toimimine, kohtupraktika järjepidevus ja sellest tingitud õiguskindlus ning kulutasuvus patendiomanikele.
- 96 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb viies väide tagasi lükata.
- 97 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb hagi jätta tervikuna rahuldamata ning Hispaania Kuningriigi poolt teise võimalusena esitatud nõue tühistada vaidlustatud määrus osaliselt tuleb jätta samuti rahuldamata.

Kohtukulud

- 98 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb nõukogu kohtukulud välja mõista Hispaania Kuningriigilt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.
- 99 Kodukorra artikli 140 lõike 1 alusel kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud.**
- 3. Jätta Belgia Kuningriigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Prantsuse Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari, Madalmaade Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad